

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Уманський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Т. Г. Шевченка
Відділення музичного мистецтва

Радзівіл Тетяна Анатоліївна

**ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ВИВЧЕННЯ МУЗИЧНИХ
ТВОРІВ ІЗ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ**

Спецкурс з оркестрового класу

Умань
ПП Жовтий О.О.
2012

УДК [371.134:78](076)

ББК 85.31я81

Р 15

Рецензенти:

Сирота З. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Інституту розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Дашицька Л. І. – викладач вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії народних інструментів відділення музичного мистецтва Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. Т. Г. Шевченка.

*Друкується за рішенням педагогічної ради
Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. Т. Г. Шевченка
(протокол № 1 від 30 серпня 2012 року)*

Р 15 Радзівіл, Т. А. Організація роботи майбутніх учителів початкової школи з вивчення музичних творів із молодшими школярами : спецкурс з оркестрового класу / Радзівіл Т. А. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2012. – 46 с.

Спецкурс розроблений відповідно до змісту навчального предмету «Оркестровий клас» з напрямку 0202 «Мистецтво» за спеціальністю 5.02020401 «Музичне мистецтво» освітньо-кваліфікаційного рівня – молодший спеціаліст.

ISBN 978-966-525-103-3

УДК [371.134:78](072)

ББК 85.31р30

© Радзівіл Т. А., 2012

ЗМІСТ

Вступ	4
I. Навчально-тематичний план	8
II. Програма спецкурсу «Організація роботи по вивченню музичних творів з молодшими школярами»	9
Список рекомендованої літератури	33
Глосарій	36
Додатки	40

ВСТУП

Зміни соціальних та економічних умов життя України не обминули й систему освіти, що вимагає нових підходів у вивченні й осмисленні педагогічного процесу в навчальних закладах всіх рівнів.

В «Концептуальних засадах розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір» зазначено, що «формування інформаційно-технологічного суспільства, докорінні зміни в соціально-економічному, духовному розвитку держави потребують підготовки вчителя нової генерації. Реалізація цього стратегічного завдання зумовлена також глибинними змінами в системі й структурі загальної середньої освіти та необхідністю інтеграції національної освіти в європейський освітній простір. Це вимагає визначення концептуальних довгострокових стратегій щодо подальшого вдосконалення та розвитку педагогічної освіти» [6, с.1].

Підготовка студентів педагогічного коледжу до навчання музики молодших школярів передбачає використання різноманітних форм організації навчально-виховної роботи. Вибір цих форм роботи зумовлюється певними завданнями освіти та умовами їх виконання. Завданням освіти є підготовка такого вчителя, який має фахову педагогічну освіту і майстерно володіє своїм предметом, спрямовує свою роботу у русло постійного творчого пошуку, прагне до професійного вдосконалення, щоб мати змогу створити умови для розвитку інтелектуальних, духовних, естетичних і моральних здібностей своїх вихованців та сприяти їх саморозвитку, самореалізації, самоствердженню. Тому форми навчально-виховної роботи повинні забезпечити підготовку саме таких талановитих вчителів.

Навчальна робота з музичними колективами є специфічною формою колективних художніх занять. «Виховання художнього колективу – це завдання, рішення якого включає, крім суто творчих і педагогічних проблем, чимало психологічних, що пов'язані з закономірностями спілкування та міжособистісних відносин, формуванням професійної однорідності групи,

принципами кооперації та конкуренції, авторитарного і демократичного стилів управління тощо» [22, с.140].

Участь студента в оркестрі народних інструментів має певні труднощі: нелегко навчитися відчувати себе частиною цілого. «Ансамблева гра виховує у виконавців ряд цінних якостей: вона дисциплінує в відношенні ритму, дає відчуття потрібного темпу, сприяє розвитку мелодичного, поліфонічного, гармонічного і тембрального слуху, виховує впевненість, допомагає досягти стабільності у виконанні» [20, с.13]. Під час занять оркестру студенти обмінюються знаннями і досвідом, допомагають один одному, слабкі студенти підтягуються до рівня більш сильних студентів, під впливом один одного активніше розвивається художній смак учасників оркестру.

Даний спецкурс поглибить знання репертуару музичних творів для виконання, що відповідають вимогам програми для початкової школи з музичного мистецтва.

Спецкурс ставить за мету:

- стимулювання розвитку особистості кожного студента, його інтелекту, музичних здібностей, нахилів;
- засвоєння знань, вироблення умінь та навичок, практичне використання отриманих знань;
- накопичення початкового власного досвіду професійної діяльності;
- стимулювання у студентів інтересу до творчості;
- підвищення рівня готовності студентів педагогічного коледжу до здійснення музичного виховання молодших школярів;
- вивчення пісень, що відповідають вимогам програми для початкової школи з музичного мистецтва.

Особливості запропонованого спецкурсу та його зміст полягають у тому, що він сприяє розвитку у студентів знань і умінь.

Знання:

- понять основ теорії музики:

1) з нотної графіки:

- знаки спрощення нотного письма: октавний пунктир (8⁻⁻⁻⁻), тремоло (tr), арпеджіо (arpeggio);

- мелізми: форшлаги (короткі та довгі); трель;
- знаки скорочення нотного письма: реприза (пряма, зворотна та подвійна); вольта; знаки: S (сеньо), P (ліхтар);

слова: Dal segno, Fine, Dal segno al Fine, Da capo al Fine, Da capo al Fine poi Coda;

- постійні темпи (повільні, помірні, швидкі);
- агогіка (додатки до постійних темпів, позначення зміни темпу);
- динамічні відтінки та їх позначення;

2) з музичної морфології:

- ритм (ритмічний рисунок, поліритмія);
- метр (прості та складні такти; затакт, синкопа);
- тактовий розмір (прості та складні розміри);
- тональності мажоро-мінорної системи (до трьох знаків);
- мелодія (вокальна та інструментальна; структура мелодії: цілісна або розділена на окремі побудови, цезура; період, речення, фраза, мотив, інтонація; кульмінація);
- стиль і жанр у музиці;

3) музичних форм: проста одночастинна (куплетна форма, куплетно-варіаційна форма);

➤ функцій та ролі окремих інструментальних груп у колективній грі.

Уміння:

- ансамблевого виконання (одночасний вступ інструментів, затримки на ферматах, виконання «ritenuto» та «accelerando», одночасне закінчення звучання, гра в єдиному темпі за жестом диригента, відрахування пауз за жестом диригента і без нього, узгодження звучання інструменту з оркестром: ансамбль, динаміка, штрихи, аплікатура, теми, підголоски, акомпанемент).
- аналізувати музичні твори;
- провести бесіду з молодшими школярами про образний зміст пісні;
- підібрати запитання для змалювання художнього образу пісні;
- проявляти творчість до інтерпретації пісні;
- художньо виконувати оркестром пісні для молодших школярів.

Спецкурс розрахований для вивчення у четвертому семестрі і складає 44 години практичних занять. Програма допускає певну варіативність змісту курсу в залежності від ступеня підготовленості студентів.

І. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Зміст	Клас	Кількість годин
1.	Розучування пісні для 1 класу. Музика Я. Степового, слова М. Вороного. Сніжинки.	1	2
2.	Розучування пісні для 1 класу. Музика А. Філіпенка, слова Т. Шевченка. Зацвіла в долині.	1	2
3.	Розучування пісні для 1 класу. Музика О. Швеця, слова М. Сингаївського. Пісня про матінку.	1	4
4.	Розучування пісні для 1 класу. Українська народна пісня «Два півники».	1	4
5.	Розучування пісні для 2 класу. Музика А. Філіпенка, слова В. Панченка. Ой заграйте, дударики.	2	2
6.	Розучування пісні для 2 класу. Музика В. Верменича, слова М. Сингаївського. Калинова пісня.	2	4
7.	Розучування пісні для 2 класу. Музика А. Філіпенка, слова Л. Компанієць. Гарний танець гопачок.	2	6
8.	Розучування пісні для 3 класу. Музика і слова К. Трильовського. Гей, там на горі Січ іде.	3	2
9.	Розучування пісні для 3 класу. Українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи».	3	2
10.	Розучування пісні для 3 класу. Музика Я. Степового, слова К. Різниченка. Літо минулося.	3	4
11.	Розучування пісні для 4 класу. Музика Я. Степового, слова Т. Шевченка. Зоре моя вечірняя.	4	2
12.	Розучування пісні для 4 класу. Латвійська народна пісня в обробці М. Дремлюги, український текст Л. Клименко. Півник.	4	4
13.	Розучування пісні для 4 класу. Чеська народна пісня, український текст М. Познанської. Полька.	4	4
14.	Художнє виконання оркестром пісенного репертуару для молодших школярів.	1-4	2
	Всього		44

II. ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ «ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ВИВЧЕННЯ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ ІЗ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ»

Заняття 1

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 1 класу. Музика Я. Степового, слова М. Вороного. Сніжинки.

План заняття

1. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Сніжинки».
2. Аналіз структури музичного твору.
3. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).
4. Визначення складних фрагментів музичного твору та їх відпрацювання.
5. Виконання оркестром пісні «Сніжинки» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика Я. Степового, слова М. Вороного. Сніжинки. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (5-6 речень) про сніжинки для учнів 1 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 1 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Сніжинки».
4. Придумати легкі танцювальні рухи, спрямовані на пластичне вираження змісту музики пісні «Сніжинки».
5. Продумати інтерпретацію пісні «Сніжинки».

Рекомендована література:

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
2. Островський В. М. Вчимося музики. 1 клас : посібник-зошит / В. М. Островський , М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 64 с.

3. Пісенник 1 клас : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 96 с. – (Серія «Музика»).
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 2

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 1 класу. Музика А. Філіпенка, слова Т. Шевченка. Зацвіла в долині.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Сніжинки».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Зацвіла в долині».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).
5. Визначення складних фрагментів музичного твору та їх відпрацювання.
6. Виконання оркестром пісні «Зацвіла в долині» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика А. Філіпенка, слова Т. Шевченка. Зацвіла в долині. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (5-6 речень) про калину для учнів 1 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 1 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Зацвіла в долині».

4. Придумати легкі танцювальні рухи, спрямовані на пластичне вираження змісту музики пісні «Зацвіла в долині».
5. Продумати інтерпретацію пісні «Зацвіла в долині».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с. : іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Островський В. М. Вчимося музики. 1 клас : посібник-зошит / В. М. Островський , М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 64 с.
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 3

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 1 класу. Музика О. Швеця, слова М. Сингаївського. Пісня про матінку.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Зацвіла в долині».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією «Пісні про матінку».
3. Аналіз структури музичного твору.

4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту по групам інструментів (детальний розбір музичного твору).

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика О. Швеця, слова М. Сингаївського. Пісня про матінку. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (5-6 речень) про матінку для учнів 1 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 1 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ «Пісні про матінку».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Островський В. М. Вчимося музики. 1 клас : посібник-зошит / В. М. Островський , М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 64 с.
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 4

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 1 класу. Музика О. Швеця, слова М. Сингаївського. Пісня про матінку.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання.
2. Визначення складних фрагментів музичного твору для оркестрового виконання та їх відпрацювання.
3. Виконання оркестром «Пісні про матінку» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика О. Швеця, слова М. Сингаївського. Пісня про матінку. Вивчити оркестрові партії.
2. Придумати легкі танцювальні рухи, спрямовані на пластичне вираження змісту музики «Пісні про матінку».
3. Продумати інтерпретацію «Пісні про матінку».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Островський В. М. Вчимося музики. 1 клас : посібник-зошит / В. М. Островський , М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 64 с.
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 5

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 1 класу. Українська народна пісня «Два півники».

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром «Пісні про матінку».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Два півники».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту по групам інструментів (детальний розбір музичного твору).

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Українська народна пісня «Два півники». Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (5-6 речень) для учнів 1 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 1 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Два півники».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
4. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.

5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 6

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 1 класу. Українська народна пісня «Два півники».

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання.
2. Визначення складних фрагментів музичного твору для оркестрового виконання та їх відпрацювання.
3. Виконання оркестром пісні «Два півники» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Українська народна пісня «Два півники». Вивчити оркестрові партії.
2. Придумати легкі музично-ритмічні рухи для інсценізації пісні «Два півники».
3. Продумати інтерпретацію пісні «Два півники».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
4. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 7

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 2 класу. Музика А. Філіпенка, слова В. Панченка. Ой заграйте, дударики.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Два півники».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Ой заграйте, дударики».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).
5. Визначення складних фрагментів музичного твору та їх відпрацювання.
6. Виконання оркестром пісні «Зацвіла в долині» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика А. Філіпенка, слова В. Панченка. Ой заграйте, дударики. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (5-6 речень) для учнів 2 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 2 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Ой заграйте, дударики».
4. Придумати легкі танцювальні рухи, спрямовані на пластичне вираження змісту музики пісні «Ой заграйте, дударики».
5. Продумати інтерпретацію пісні «Ой заграйте, дударики».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.

3. Пісенник. 2 клас. I семестр : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 96 с. – (Серія «Музика»).
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 8

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 2 класу. Музика В. Верменича, слова М. Сингаївського. Калинова пісня.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Ой заграйте, дударики».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією «Калинової пісні».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика В. Верменича, слова М. Сингаївського. Калинова пісня. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (5-6 речень) про калину для учнів 2 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 2 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ «Калинової пісні».

Рекомендована література:

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
2. Островський В. М. Вчимося музики. 2 клас : посібник-зошит / В. М. Островський , М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 64 с.
3. Пісенник. 2 клас. II семестр : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 128 с. – (Серія «Музика»).
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 9

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 2 класу. Музика В. Верменича, слова М. Сингаївського. Калинова пісня.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання.
2. Визначення складних фрагментів музичного твору для оркестрового виконання та їх відпрацювання.
3. Виконання оркестром «Калинової пісні» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика В. Верменича, слова М. Сингаївського. Калинова пісня. Вивчити оркестрові партії.

2. Придумати легкі танцювальні рухи, спрямовані на пластичне вираження змісту музики «Калинової пісні».
3. Продумати інтерпретацію «Калинової пісні».

Рекомендована література:

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
2. Островський В. М. Вчимося музики. 2 клас : посібник-зошит / В. М. Островський , М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 64 с.
3. Пісенник. 2 клас. II семестр : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 128 с. – (Серія «Музика»).
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 10

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 2 класу. Музика А. Філіпенка, слова Л. Компанієць. Гарний танець гопачок.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром «Калинової пісні».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Гарний танець гопачок».

3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору) вступу та першого куплету.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика А. Філіпенка, слова Л. Компанієць. Гарний танець гопачок. Вивчити оркестрові партії вступу та першого куплету.
2. Підготувати невелику розповідь (5-6 речень) про український народний танець «Гопак» для учнів 2 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 2 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Гарний танець гопачок».

Рекомендована література:

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
2. Пісенник. 2 клас. II семестр : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 128 с. – (Серія «Музика»).
3. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
4. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 11

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 2 класу. Музика А. Філіпенка, слова Л. Компанієць. Гарний танець гопачок.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Виконання оркестром вступу та першого куплету пісні «Гарний танець гопачок» у посильному темпі.
2. Визначення складних фрагментів вступу та першого куплету пісні для оркестрового виконання та їх відпрацювання.
3. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору) прогашу, другого куплету та коди.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика А. Філіпенка, слова Л. Компанієць. Гарний танець гопачок. Вивчити оркестрові партії прогашу, другого куплету та коди.
2. Підготувати у невеликому обсязі (10-15 речень) історичні відомості про український народний танець гопак для збагачення музичного кругозору.

Рекомендована література:

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
2. Пісенник. 2 клас. II семестр : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 128 с. – (Серія «Музика»).
3. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
4. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 12

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 2 класу. Музика А. Філіпенка, слова Л. Компанієць. Гарний танець гопачок.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Виконання оркестром програву, другого куплету та коди пісні «Гарний танець гопачок» у посильному темпі.
2. Визначення складних фрагментів програву, другого куплету та коди пісні для оркестрового виконання та їх відпрацювання.
3. Виконання оркестром пісні «Гарний танець гопачок» у посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика А. Філіпенка, слова Л. Компанієць. Гарний танець гопачок. Вивчити оркестрові партії у повному обсязі.
2. Придумати легкі танцювальні рухи, спрямовані на пластичне вираження змісту музики пісні «Гарний танець гопачок».
3. Продумати інтерпретацію пісні «Гарний танець гопачок».

Рекомендована література:

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
2. Пісенник. 2 клас. II семестр : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 128 с. – (Серія «Музика»).
3. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
4. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 13

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 3 класу. Музика і слова К. Трильовського. Гей, там на горі Січ іде.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Гарний танець гопачок».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Гей, там на горі Січ іде».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).
5. Визначення складних фрагментів музичного твору та їх відпрацювання.
6. Виконання оркестром пісні «Гей, там на горі Січ іде» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика і слова К. Трильовського. Гей, там на горі Січ іде. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (6-8 речень) про козаків для учнів 3 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 3 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Гей, там на горі Січ іде».
4. Продумати інтерпретацію пісні «Гей, там на горі Січ іде».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.

3. Островський В. М. Вчимося музики. 3 клас : посібник-зошит / В. М. Островський, М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 72 с.
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 14

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 3 класу. Українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи».

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Гей, там на горі Січ іде».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Грицю, Грицю, до роботи».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).
5. Визначення складних фрагментів музичного твору та їх відпрацювання.
6. Виконання оркестром пісні «Грицю, Грицю, до роботи» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи». Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (6-8 речень) про українські народні жартівливі пісні для учнів 3 класу.

3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 3 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Грицю, Грицю, до роботи».
4. Придумати музично-ритмічні рухи для інсценізації пісні «Грицю, Грицю, до роботи».
5. Продумати інтерпретацію пісні «Грицю, Грицю, до роботи».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Островський В. М. Вчимося музики. 3 клас : посібник-зошит / В. М. Островський , М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 72 с.
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 15

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 3 класу. Музика Я. Степового, слова К. Різниченка. Літо минулося.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Грицю, Грицю, до роботи».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Літо минулося».
3. Аналіз структури музичного твору.

4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика Я. Степового, слова К. Різниченка. Літо минулося. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (6-8 речень) про осінь для учнів 3 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 3 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Літо минулося».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Островський В. М. Вчимося музики. 3 клас : посібник-зошит / В. М. Островський , М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 72 с.
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 16

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 3 класу. Музика Я. Степового, слова К. Різниченка. Літо минулося.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання.

2. Визначення складних фрагментів пісні «Літо минулося» для оркестрового виконання та їх відпрацювання.
3. Виконання оркестром «Літо минулося» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика Я. Степового, слова К. Різниченка. Літо минулося. Вивчити оркестрові партії.
2. Продумати інтерпретацію пісні «Літо минулося».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Островський В. М. Вчимося музики. 3 клас : посібник-зошит / В. М. Островський, М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 72 с.
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 17

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 4 класу. Музика Я. Степового, слова Т. Шевченка. Зоре моя вечірняя.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання пісні «Літо минулося».

2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Зоре моя вечірняя».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).
5. Визначення складних фрагментів музичного твору та їх відпрацювання.
6. Виконання оркестром пісні «Зоре моя вечірняя» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Музика Я. Степового, слова Т. Шевченка. Зоре моя вечірняя. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (6-8 речень) про захід сонця (картину природи тихої вечірньої пори) для учнів 4 класу, що відповідатиме художньому образу вивченої пісні.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 4 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Зоре моя вечірняя».
4. Продумати інтерпретацію пісні «Зоре моя вечірняя».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
4. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 18

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 4 класу. Латвійська народна пісня в обробці М. Дремлюги, український текст Л. Клименко. Півник.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Зоре моя вечірняя».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Півник».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Латвійська народна пісня в обробці М. Дремлюги, український текст Л. Клименко. Півник. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (6-8 речень) про календарно-обрядові пісні для учнів 4 класу.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 4 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Півник».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Пісенник. 4 клас : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 112 с. – (Серія «Музика»).
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.

5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 19

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 4 класу. Латвійська народна пісня в обробці М. Дремлюги, український текст Л. Клименко. Півник.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання.
2. Визначення складних фрагментів пісні «Півник» для оркестрового виконання та їх відпрацювання.
3. Виконання оркестром пісні «Півник» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Латвійська народна пісня в обробці М. Дремлюги, український текст Л. Клименко. Півник. Вивчити оркестрові партії.
2. Придумати музично-ритмічні рухи, спрямовані на пластичне вираження змісту музики пісні «Півник».
3. Продумати інтерпретацію пісні «Півник».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Пісенник. 4 клас : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 112 с. – (Серія «Музика»).

4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 20

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 4 класу. Чеська народна пісня, український текст М. Познанської. Полька.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Півник».
2. Ознайомлення зі словами та мелодією пісні «Полька».
3. Аналіз структури музичного твору.
4. Вивчення та відпрацювання всіх елементів нотного тексту (детальний розбір музичного твору).

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Чеська народна пісня, український текст М. Познанської. Полька. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати невелику розповідь (6-8 речень) про чеський народний танець «Польку» для учнів 4 класу.
3. Підготувати 5-6 запитань для бесіди з учнями 4 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Полька».

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.

2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Пісенник. 4 клас : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 112 с. – (Серія «Музика»).
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 21

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Розучування пісні для 4 класу. Чеська народна пісня, український текст М. Познанської. Полька.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання.
2. Визначення складних фрагментів пісні «Полька» для оркестрового виконання та їх відпрацювання.
3. Виконання оркестром пісні «Полька» в посильному темпі.

Завдання для самостійної роботи студентів:

1. Чеська народна пісня, український текст М. Познанської. Полька. Вивчити оркестрові партії.
2. Підготувати у невеликому обсязі (10-15 речень) історичні відомості про чеський народний танець польку для збагачення музичного кругозору.
3. Придумати музично-ритмічні рухи, спрямовані на пластичне вираження змісту музики пісні «Полька».
4. Продумати інтерпретацію пісні «Полька».

5. Повторити оркестрові партії всіх вивчених пісень для молодших школярів.

Рекомендована література:

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392с. С. 217 – 221.
3. Пісенник. 4 клас : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 112 с. – (Серія «Музика»).
4. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 640 с.
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Заняття 22

Форма заняття: практичне заняття

Тема: Художнє виконання оркестром вивчених пісень для молодших школярів.

План заняття

1. Перевірка домашнього завдання. Художнє виконання оркестром пісні «Полька».
2. Повторення оркестром складних фрагментів вивчених пісень.
3. Художнє виконання оркестром всіх вивчених пісень для першого, другого, третього та четвертого класів початкової школи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вчимося співати : збірник пісень для 1-4 класів / [упоряд. М. К. Яскулко]. – Х. : Веста, 2009. – 128 с.: іл.
2. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі : методичний посібник / О. О. Гумінська – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2003. – 104 с.
3. Єлагіна Л. М. Музика. Програма і методичні рекомендації до уроків у 1 – 4 класах : посібник для вчителя / Л. М. Єлагіна, О. М. Лук'янченко. – Харків : Веста : Видавництво «Ранок», 2004. – 64 с. – (Серія «На допомогу вчителю»).
4. Заднепровская Г. В. Анализ музыкальных произведений : учеб. пособие для студ. муз.-пед. училищ и колледжей / Заднепровская Г. В. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 272 с.
5. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закладів / І. В. Зайченко. – 2-е вид. – К. : Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с. – Бібліогр.: с. 499–520.
6. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір : затв. наказом МОН № 998 від 31.12.2004 // Освіта. – 2005. – 12–19 січня (№ 2/3). – С. 2.
7. Мазель Л. А. Строение музыкальных произведений : учеб. пособие / Мазель Л. А. – [2-е изд. доп. и перераб.]. – М. : Музыка, 1979. – 536 с.
7. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою 1 – 4 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392 с. С. 217 – 221.
8. Островський В. М. Уроки музики. 1 – 4 класи : посібник для вчителя / В. М. Островський, М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2004. – 60 с.

9. Островський В. М. Вчимося музики. 1 клас : посібник-зошит / В. М. Островський, М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 64 с.
10. Островський В. М. Вчимося музики. 2 клас : посібник-зошит / В. М. Островський, М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 64 с.
11. Островський В. М. Вчимося музики. 3 клас : посібник-зошит / В. М. Островський, М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 72 с.
12. Островський В. М. Вчимося музики. 4 клас : посібник-зошит / В. М. Островський, М. В. Сидір. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 72 с.
13. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва : теорія і методика викладання мистецьких дисциплін / Г. М. Падалка. – К. : Освіта України, 2010. – 274 с.
14. Пісенник 1 клас : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 96 с. – (Серія «Музика»).
15. Пісенник. 2 клас. I семестр : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 96 с. – (Серія «Музика»).
16. Пісенник. 2 клас. II семестр : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 128 с. – (Серія «Музика»).
17. Пісенник. 3 клас : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 112 с. – (Серія «Музика»).
18. Пісенник. 4 клас : найповніше зібрання програмних творів / [упоряд. Н. І. Вислоцька]. – Тернопіль – Харків : Видавництво «Ранок», 2010. – 112 с. – (Серія «Музика»).

19. Ризоль Н. И. Очерки о работе в ансамбле баянистов : (на основе опыта квартета баянистов Киевской филармонии) / Н. И. Ризоль. – М. : Сов. композитор, 1986. – 224 с. : ил.
20. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі : навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2000. – 272 с.
21. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. – 360 с.
22. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. для студ. ВНЗ / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.
23. Смаглій Г. А. Основи теорії музики : підручн. для навч. закл. освіти, культури і мистецтв / Г. А. Смаглій, Л. В. Маловик. – Х. : Факт, 2005. – 384 с.
24. Способин, И. В. Музыкальная форма : учебник / Способин И. В. – [7-е изд.]. – М. : Музыка, 1984. – 400 с.
25. Хащеватська С. С. Інструментознавство : підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III – IV рівнів акредитації / С. С. Хащеватська– Вінниця : НОВА КНИГА, 2008. – 256 с., іл.
26. Юцевич Ю. Є. Музыка : словник-довідник / Ю. Э. Юцевич. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2003. – 352 с.

ГЛОСАРІЙ

ОКТАВНИЙ ПУНКТИР (8 ⁻⁻⁻⁻) використовують для того, щоб уникнути великої кількості додаткових ліній. Якщо октавний пунктир стоїть над нотою, то звуки виконуються на октаву вище. Якщо ж октавний пунктир стоїть під нотою, то звуки виконуються на октаву нижче.

ТРЕМОЛО (№) – прийом гри на музичних інструментах, що характеризується швидким повторенням одного або кількох звуків.

АРПЕДЖІАТО (}) – швидке взяття звуків акорду послідовно без точного ритмічного впорядкування.

ФОРШЛАГ – мелодична прикраса з одного, двох або більше звуків, що виконується коротко перед основним звуком мелодії або акордом. Існують короткі та довгі форшлагі. Короткий форшлаг (♯) записується маленькою перекресленою восьмою нотою з хвостиком і виконується швидко й неакцентовано за рахунок тривалості основної чи попередньої йому ноти. Довгий (неперекреслений) форшлаг позначається маленькою нотою біля основної ноти і зменшує її тривалість на свою величину.

ТРЕЛЬ – вид мелізму, швидке багаторазове чергування двох суміжних діатонічних або хроматичних звуків. Трель позначається знаком tr або tr~~~~ над нотою, що є основою трелі. Якщо біля букв tr і головної ноти немає знаків альтерації, форшлагів і дрібних нот у круглих дужках, то трель грається на ступінь нагору, починаючи з головної ноти. Якщо коло головної ноти вписана допоміжна дрібна нота в круглих дужках, трель грається вниз, починаючи з головної ноти. Якщо коло головної ноти вписана допоміжна дрібна нота в круглих дужках, трель грається вниз, починаючи з головної ноти. Якщо трель повинна початися не з головної ноти, а з верхньої або

нижньою допоміжною, перед головною нотою вписується допоміжна нота у вигляді форшлагау. Якщо біля букв tr зустрічаються знаки альтерації, вони відносяться до допоміжного звуку.

РЕПРИЗА – найбільш поширений спосіб скорочення запису нотного тексту. Вона складається з двох тактових рисок і двох крапок над і під третьою лінією нотоносця. Репризи бувають прямі, зворотні та подвійні. Пряма реприза визначає місце початку повторення. Зворотна – звідки починається реприза. Подвійна реприза вказує на місце, від якого треба перейти до повторення попереднього уривка і почати повторення наступного.

ВОЛЬТА – один із знаків скорочення нотного письма, який використовується разом із зворотною репризою, якщо частина, що повторюється, має інше закінчення.

ТЕМП – швидкість розгортання звукової тканини музичного твору в процесі його виконання. Темп зумовлений змістом, характером та жанром музики. Постійний темп твору або його частини позначається здебільшого італійськими термінами та виставляється на початку твору. Темпи діляться на повільні, помірні та швидкі.

АГОГІКА – незначні відхилення (уповільнення або прискорення) від темпу та метру під час виконання, що підпорядковуються завданням створення художнього образу.

ДИНАМІЧНІ ВІДТІНКИ – зміни гучності звуків. Для їх позначення використовують літери, слова та графічні знаки.

РИТМ – організація у часі звуків та пауз на основі взаємодії їх тривалостей у певних темпових рамках.

РИТМІЧНИЙ РИСУНОК – певний порядок групування долей такту або самих тактів, послідовність тривалостей звуків, відокремлена від їх висоти (на відміну від мелодичного рисунка).

ПОЛІРИТМІЯ – одночасне поєднання двох і більше ритмічних малюнків, що не збігаються, необхідна умова поліфонії.

МЕТР – система організації музичного ритму, яка полягає у впорядкуванні чергування сильних і слабких долей. Метр отримав два різновиди: дводольний та тридольний. Решта – похідні від них.

ДВОДОЛЬНИЙ МЕТР – це чергування однієї сильної та однієї слабкої долей. Він простий, чіткий, активний. Базується на багатьох життєвих та природних явищах, пов'язаних з рівномірним рухом.

ТРИДОЛЬНИЙ МЕТР – це чергування однієї сильної та двох слабких долей. Він не має аналогів у природі та життєвих діях. Збільшена кількість слабких долей робить його менш чітким, більш плавним та плинним, що характерно для вальсу, романсу та ліричних пісень.

ЗАТАКТ – неповний такт, з якого починається мелодія, музична фраза або твір. Затакт може бути коротким чи довгим. Якщо музичний твір починається затактом, то його останній такт неповний, тому що разом вони становлять цілий такт.

СИНКОПА – зміщення акценту з сильної (або відносно сильної) долі такту на слабку.

ТАКТОВИЙ РОЗМІР – кількість сильних долей у такті. Тактовий розмір вказує на кількість і тривалість долей у тактах, що найчастіше позначається двома цифрами. Як і метри, розміри бувають простими, складними, мішаними, а також постійними та змінними.

МЕЛОДІЯ – одноголосна форма викладу музичної думки. Тип мелодії яскраво характеризує стиль, жанр музичного твору, його національний колорит.

ЦЕЗУРА – синтаксична межа між будь-якими музичними побудовами, що утворює смисловий поділ музичної форми.

ПЕРІОД – найпростіша, відносно розвинута і завершена форма викладу музичного образу. Структурними елементами періоду є речення, фрази і мотиви. Період складається з речень, речення – з фраз, фрази – з мотивів.

МОТИВ – це найменша музична побудова, що включає частину музичної теми і зазвичай містить одну сильну метричну долю.

ФРАЗА – це елемент музичної форми, що має закінчену інтонацію. Вона є відносно завершеною частиною мелодії, теми.

РЕЧЕННЯ – це найпростіша музична побудова, яка становить відносно закінчену думку. В періоді речення – це найбільш велика побудова, яка закінчується каденцією.

ІНТОНАЦІЯ – комплекс характерних особливостей музичної форми (висотних, ритмічних, тембрових та ін.), що зумовлюють її емоційне та смислове значення для сприймання.

КУЛЬМІНАЦІЯ – пік музичного розвитку та емоційного напруження музичного твору або його завершеної частини.

МУЗИЧНИЙ СТИЛЬ – це сукупність засобів та прийомів художньої виразності, що історично склалась і відображає естетичні погляди різних суспільних груп певної епохи, національної музичної культури або композитора.

МУЗИЧНИЙ ЖАНР – типи музичних творів, характерні ознаки яких склались у відповідності зі сферою застосування музики.

КУПЛЕТНА ФОРМА – одночастинна форма, що повторюється в пісні кілька разів з різним текстом.

КУПЛЕТНО-ВАРІАЦІЙНА ФОРМА – одночастинна форма, в якій кожен куплет варіюється і виписується окремо. Зміни торкаються окремих сторін мелодії, деяких мелодичних зворотів, фактури багатоголосся. Але при всіх змінах мелодія залишається впізнаною у кожному куплеті.

ДОДАТКИ

(відповідно до програми початкової школи «Музичне мистецтво»)

Розповідь про сніжинки для 1 класу

Одного зимового дня високо в небі у Хмаринки народилися Сніжинки. Вони були маленькі, біленькі і пухнасті. Хмаринка не могла ними натішитися. Сніжинки почали просити Хмаринку відпустити їх на землю, щоб побачити, як грається надворі дітвора. Хмаринці було шкода розлучатися зі Сніжинками, проте вона погодилася їх відпустити. Сніжинки легко і тендітно спускалися з неба і так виблискували на сонці, що їх побачив вітерець. Він своїм легким подихом закружляв Сніжинки у танці. А коли вітерець стомився і вирішив відпочити, Сніжинки білим пухнастим килимом вкрили землю і почали виблискувати на сонці різнобарвними діамантами. Як гарно стало!

Запитання для бесіди з учнями 1 класу, що допоможуть

охарактеризувати художній образ пісні «Сніжинки»

1. Звідки беруться сніжинки?
2. Якого кольору сніжинки?
3. Чи вміють сніжинки танцювати?
4. Що роблять сніжинки, коли віє легенький вітерець?
5. Що роблять сніжинки під час хуртовини?
6. Чого бояться сніжинки?
7. Чи виблискують сніжинки на сонці? Якими кольорами?
8. Відгадайте загадку. (Грицько Бойко)

Взимку вкрили ми навкруг

Ліс, дорогу, поле й луг.

А як сонце припече –

Ми струмочком потечем. (Сніжинки)

Розповідь про калину для учнів 2 класу

Калина – символ України. Поети пишуть багато про цей символ. Калина буває зовсім різною. Навесні вона цвіте білими суцвіттями і милує око своїм ніжним цвітом, ніби дівчина молода. Ціле літо вона росте, а восени, мов намистом, красується своїми червоними плодами. Як тендітна і ніжна дівчина стає господинею, так і калина свій ніжний білий цвіт змінює на соковиті червоні гронця. Восени калина чекає пори, коли нею похарчуються птахи. Так вона бере участь у ланцюжку живлення в природі. Ягідки калини гіркі на смак, але для людини вони корисні, як ліки.

Калина дуже гарна і різнобарвна цілий рік, тому не дарма поети так гарно і ніжно описують її, а композитори створюють про неї пісні.

Казка Г. Демченко «Калина»

Колись давно-давно жила в однім селі привітна і ласкава дівчинка. Звали її Калинкою. Дуже вона любила квіти. Навесні, як завжди, Калинка пішла в ліс. Викопала тоненьке стебельце і посадила його край дороги. А щоб воно росло, носила з криниці щодня воду і поливала. І виросло те стебельце буйним кущем.

Іде шляхом подорожній, стомився, піт витирає. Під кущем трава зелена, польові квіти привітно голівками кивають. Пташечки у вітті радісно щебечуть. Сів подорожній перепочити, усміхнувся і сказав: «Спасибі тим роботящим рукам, що цей кущ посадили, і тому доброму серцю, що цей кущ викохало!». Тут кущ ніби від сну стрепенувся, гіллячки напружилися, листячко поширшало. Гульк, і враз він укрився ніжним білим цвітом. Дивиться перехожий, що ж буде далі?

Обсипався цвіт. А замість нього ягоди червоні, як намистинки виблискують. І дивно, в кожній ягідці заховане зернятко, схоже на маленьке серце. Прийшла й Калинка до свого улюбленця й здивувалась.

Запитання для бесіди з учнями 2 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ «Калинової пісні»

1. Де росте калина?
2. Хто бачив кущ калини?

3. Яка калина на вигляд?
4. Кого приваблює кущ калини навесні, а кого восени?
5. Яку користь приносить калина людям?
6. Як народ величає калину?
7. Чи знаєте ви вірші чи пісні про калину?
8. Відгадайте загадки.

І не дівка, а червоні стрічки носить. (Калина)

У вінку зеленолистім,

У червоному намисті

Видивляється у воду

На свою хорошу вроду. (Калина)

Розповідь про українські народні жартівливі пісні для учнів 3 класу

Народна пісня - це велика культурна спадщина, скарб українського народу. В пісні і ніжність, і ласка, і любов. Вона була добрим порадником у радості і горі, допомагала в праці. Усі народні звичаї та обряди відтворені в піснях. Недаремно кажуть, що пісня - народний календар.

Українські народні жартівливі пісні займають провідне місце в сатирично-гумористичному жанрі українського фольклору. Жартівлива пісня лунає барвами та мелодіями українського гумору. Основною тематикою українських народних жартівливих пісень є родинно-побутова. Будь-які сторони побутового, повсякденного життя сповнені дотепними ситуативними жартами. Це може бути іронія, глузування, жарт тощо. Пісня є реакцією людей на певні життєві обставини. Основним сюжетом жартівливих пісень є кепкування над молодими людьми, а саме над їх лінивством, байдужістю та недбалістю. В жартівливих піснях весело висміюється безглузда поведінка людей в гумористичній формі. Співання подібних пісень не лише розважає, а й допомагає звернути увагу на певні риси характеру, які слід трішечки змінити. Таким чином, основною виховною метою співання українських народних жартівливих пісень є звертання уваги на духовні, а також моральні цінності людини.

Запитання для бесіди з учнями 3 класу, що допоможуть охарактеризувати художній образ пісні «Грицю, Грицю, до роботи»

1. Про кого йде мова в пісні «Грицю, Грицю, до роботи»?
2. Які негативні риси характеру людини висміюються в пісні?
3. Які причини знаходить Гриць, щоб не працювати?
4. Якими словами лагідно висміюється лінивство?
5. Яку «роботу» знаходять для Гриця, щоб відволікти його від лінощів та неробства?
6. Пісня «Грицю, Грицю, до роботи» ображає чи виліковує і виховує людину?

Розповідь про чеську народну пісню-танець «Полька» для учнів 4 класу

Народна пісня – фольклор – дзеркало душі народу і найважливіше джерело професійної музики. Музичний фольклор містить у собі пісенну та інструментальну творчість народу, що відбиває його історію, побут, прагнення, думи. Народна музика, як результат колективного творчого процесу, складається на основі художніх традицій багатьох поколінь. Відрізняючись багатством і розмаїтістю жанрів, народні пісні різних країн мають специфічні риси. Але у музиці різних народів є дуже багато спільного – любов до рідної землі, людей, природи.

Народні пісні є невід’ємною частиною і чеського народу. Співають і діти, і дорослі. «Полька» – найвідоміша чеська народна пісня-танець. Її ритмічні особливості надають музиці національного колориту. Зміна ритму змінює характер музики. А допомагає це зробити використання синкопи. Синкопа – це зміщення музичного наголосу з сильної долі такту на слабку.

Оригінальне виконання чеської народної пісні-танцю пов’язане із синкопуванням, яке надає музиці танцювального характеру.

Полька — це старовинний чеський танець. Він був популярний в танцювальних салонах. Полька мала великий і тривалий успіх і значно вплинула на формування бального репертуару. Танець міцно увійшов в танцювальну творчість багатьох (в основному слов’янських) народів. Сьогодні існують польки угорська, німецька, шведська, фінська, польська і навіть бразильська. У кожній країні танець має свої особливості: темпераментна молдавська, стримана латиська, красива білоруська. Але у всіх них залишається незмінне поєднання рухливості і сили чоловічого танцю з кокетливою граціозністю жіночого.

Запитання для бесіди з учнями 4 класу, що допоможуть

охарактеризувати художній образ пісні «Полька»

1. Полька – це рухливий чи повільний танець?

2. Який характер музики притаманний цьому танцю? (музика весела, радісна, бадьора, жвава, завзята, танцювальна, розважальна)
3. Як можна охарактеризувати мелодію пісні «Полька»? (легка, весела, грайлива, радісна, святкова, оптимістична)
4. Як можна охарактеризувати ритм пісні «Полька»? (легкий, чіткий, танцювальний, активний, синкопований)
5. Що таке синкопа?
6. Які ритмічні особливості надають музиці «Польки» національного колориту?
7. Як можна охарактеризувати темп пісні «Полька»? (танцювальний, жвавий, рухливий, моторний)

Радзівіл Тетяна Анатоліївна

**ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПО ВИВЧЕННЮ МУЗИЧНИХ
ТВОРІВ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ**

Спецкурс з оркестрового класу

Підписано до друку 12.10.2012. Формат 60x90 1/32
Папір офсет.
Обл.-вид. арк. 1,5. Ум. друк. арк. 1,9.
Тираж 300. Зам. № 2142.

**Відруковано з оригінал-макета
ПП Жовтий О.О.**

20300, м. Умань, вул. Садова, 2
(УДПУ, навчальний корпус № 1)
Тел. 097 255 65 07
047 44 5 21 66
067 77 30 197

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК, № 2444 від 22.03.2006 р.

Відруковано на цифровому дублюаторі Ricoh